

Monitoring łabędzi krzykliwych zimujących na Pomorzu

2018-01-30

Pracownicy Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku, przy współpracy z Pomorskim Zespołem Parków Krajobrazowych w Słupsku, kontynuowali monitoring zimowych koncentracji łabędzi krzykliwych, rozpoczęty w 2016 r. W połowie grudnia 2017 r. oraz w połowie stycznia 2018 r. skontrolowali miejsca dziennego przebywania, noclegowiska, a także żerowiska tych ptaków, położone na terenie obszarów Natura 2000 Dolina Słupi PLB220002 i Wielki Sandr Brdy PLB220001, a jednocześnie w Parku Krajobrazowym Dolina Słupi i Zaborskim Parku Krajobrazowym.

Celem monitoringu jest ocena znaczenia miejsc koncentracji łabędzi krzykliwych, w tym noclegowisk i żerowisk, dla populacji migrującej i zimującej, a także określenie wpływu warunków atmosferycznych na liczebność stad żerowiskowych i ptaków zimujących. Prace koordynowane są przez Marka Ziółkowskiego, naczelnika Wydziału Zadrzewień i Ochrony Gatunkowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku.

Teren Polski stanowi ważny szlak migracji łabędzi krzykliwych z łęgówisk położonych w północnej i północno-wschodniej części Eurazji na zimowiska zlokalizowane w zachodniej Europie. Ważnym miejscem na trasie wędrówki jest Pomorze. W ostatnich latach, ze względu na łagodne zimy, łabędzie krzykliwe w trakcie wędrówki jesiennej pozostają na tym terenie na dłużej, a także zimują tam w dużych stadach.

W obydwu monitorowanych obszarach łabędzie krzykliwe wykazują odmiennie zwyczaje w okresie zimowym. Na terenie Wielkiego Sandru Brdy (Zaborski Park Krajobrazowy), przebywają przez cały dzień na jeziorach: Karsińskim, Charzykowskim i Witocznym oraz na rzece Brdzie i jeziorach, przez które przepływa Brda. W obszarze Natura 2000 Dolina Słupi (Park Krajobrazowy Dolina Słupi) na zbiornikach wodnych tworzą tylko noclegowiska. Rano rozlatują się z nich na żerowiska położone na polach, z których pod wieczór zlatują z powrotem na noclegowiska.

Na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Słupi na jednym z noclegowisk w grudniu 2017 r. stwierdzono prawie 700 ptaków, a w styczniu 2018 roku - ponad 660. Dodatkowo w grudniu obserwowano stado liczące ponad 1200 osobników żerujących na polu z rzyskiem kukurydzy. Na terenie Wielkiego Sandru Brdy każdorazowo odnotowano łącznie po około 90 łabędzi krzykliwych, przebywających w ciągu dnia na jeziorach.

Łabędź krzykliwy wymieniony został w załączniku I do Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (tzw. Dyrektywa Ptasia), a w obszarze Wielki Sandr Brdy populacja zimująca stanowi przedmiot ochrony. Progi kwalifikujące ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym IBA (Important Birds Areas) dla koncentracji nielegowisk łabędzi krzykliwych wynoszą 590 osobników. Odnotowane liczebności przekraczają minimalny próg i kwalifikują obszar Natura 2000 Dolina Słupi jako ważne w skali europejskiej miejsce koncentracji ptaków zimujących tego gatunku.

W sezonie 2018 r. badania kontynuowane będą w lutym i w marcu.

Monitoring koncentracji zimujących łabędzi krzykliwych w obszarach Natura 2000, w sezonie 2017/2018